

חוליות

דפים למחקר בספרות יידיש
וזיקותיה לספרות העברית

3

אביב 1996

המערכת: שלום לוריא, חיה ברייזצוק

אוניברסיטת תל-אביב

אוניברסיטת חיפה

הפקולטה למדעי הרוח

רינגען

זשורנאל פֿאַר ייִדיש־פֿאַרשונג

חוברת זו יצאה לאור בעזרתו הנדיבה של
מכון ה'בונד' ע"ש שלום וישראל גאָטאיינער
והקרן ע"ש אברהם יצחק לרנר בתל־אביב

כתובת המערכת: חוליות, החוג לספרות עברית והשוואתית
אוניברסיטת חיפה, הר הכרמל, חיפה 31905

ISSN 0792-9064

דפוס צור־אות, ירושלים

התוכן

צבת בצבת עשויהה, דבר המערכת 5	
ר' פֵיטל (המקור) 7	מנדלי מוכר־ספרים
ר' פֵיטל (התרגום) 21	— —
האספקלריה שלא האירה לר' שמעון הגדול ממגנצא 33	אבידב ליפסקר
מלשון ללשון: סממני הנוסח בידיש של 'מגלה טמירין' מאת יוסף פרל 59	שמואל ורסס
עזבנו האפיסטולארי של שלום־עליכם 109	אברהם ליס
על פרשת פרסום כתביו של שלום־עליכם על־ידי 'מוריה' 115	אילנית יעקב
האשה ביצירת שלום־עליכם: עיון ב'טוביה החלבן' 129	יעקב וייצנר
ש. אנ־סקי והפאראדיגמה של השיבה 137	דוד הירש רוסקס
הסיפור של ברגלסון 'אן עדות' כמשל על היהדות הסובייטית 159	אברהם גרינבוים
יצחק בשביס: מִסְפְּרֵי־המעשיות לילדים 163	חנא שמרוק
לייזר וולף 197	מיכאל אסטור
צו לייזער וואָלף (המקור) 207	אברהם סוצקעווער
אל לייזר וולף (תרגום) 208	— —
עוויגינגאָ (המקור) 209	לייזער וואָלף
אָויגינגוֹ (תרגום) 220	— —
תגובת משוררת יידיש באמריקה — קריה מולדובסקי — אל נוכח השואה 235	קתרין הלרשטיין
המדיניות כלפי יידיש ברוסיה הצארית 255	דוד אליהו פישמן
יִבְגְּנֵי קְנָרוֹב — יידישיסט סובייטי נשכח 271	אברהם גרינבוים
עיתונות המחתרת של ה'בונד' בווארשה 275	יהיאל שיינטוך
תעודות	
דפים קרועים מתוך מסה 297	זליק קלמנוביץ
עברית ויידיש 301	י. ל. פרץ
האסתטיקה של המאבק בשירה המודרנית 305	פרץ מארקיש
ה'פורים־שפיל' של חסידי בּוֹבּוֹב בניו־יורק אחרי השואה 317	שפרה אפשטיין
פתגמים מפי שלום כץ מטורונטו 327	דב נוי
יסודות עבריים באסופת פתגמי־עם יידיים מפי שלום כץ 331	אברהם קרן
תמצית בידיש 341	
תמצית באנגלית V	

מועצת המערכת (לפי סדר הא"ב)

פרופ' יוסף בר-אל, אוניברסיטת בראילן
ד"ר אברהם גרינבוים, מכון ון-ליר, ירושלים
ד"ר אבנר הולצמן, אוניברסיטת תל-אביב
פרופ' בנימין הרשב, אוניברסיטת ייל, ארה"ב
פרופ' שמואל ווליץ, אוניברסיטת אוסטין טכסס, ארה"ב
פרופ' רות וייס, אוניברסיטת הארווארד, ארה"ב
פרופ' שמואל ורסס, האוניברסיטה העברית, ירושלים
פרופ' צפורה כגן, אוניברסיטת חיפה
מר אברהם ליס, בית שלום-עליכם
ד"ר אבידב ליפסקר, אוניברסיטת בראילן
פרופ' דן מירון, האוניברסיטה העברית, ירושלים ואוניברסיטת קולומביה, ניו-יורק
פרופ' דב נוי, האוניברסיטה העברית, ירושלים
ד"ר אריה ל. פילובסקי, אוניברסיטת חיפה
פרופ' ליאונרד פרגר, אוניברסיטת חיפה
פרופ' ברברה קירשנבלט-גימבלט, אוניברסיטת ניו-יורק
פרופ' דוד ה. רוסקיס, בית המדרש לרבנים באמריקה, ניו-יורק
פרופ' יהודה ריינהרץ, אוניברסיטת ברנדייס, בוסטון
פרופ' עוזי שביט, אוניברסיטת תל-אביב
פרופ' יחיאל שיינטוך, האוניברסיטה העברית, ירושלים
פרופ' זיוה שמיר, אוניברסיטת תל-אביב
פרופ' חנא שמרוק, האוניברסיטה העברית, ירושלים
פרופ' עליזה שנהר, אוניברסיטת חיפה.

המשתתפים בחוברת זו (לפי סדר הא"ב)

פרופ' מיכאל אסטור, אוניברסיטת אדווארדסוויל, אילינוי, ארה"ב
ד"ר שפרה אפשטיין, אוניברסיטת אַמורי, אטלנטה, ארה"ב
ד"ר אברהם גרינבוים, מכון בן-צבי, ירושלים
ד"ר קתרין הלרשטיין, אוניברסיטת פילדלפיה, ארה"ב
ד"ר יעקב וייצנר, אוניברסיטת ייל, ארה"ב
פרופ' שמואל ורסס, האוניברסיטה העברית, ירושלים
גב' אילנית יעקב, אוניברסיטת תל-אביב
מר אברהם ליס, בית שלום-עליכם, תל-אביב
ד"ר אבידב ליפסקר, אוניברסיטת בראילן
פרופ' דב נוי, האוניברסיטה העברית, ירושלים
פרופ' דוד אליהו פישמן, בית המדרש לרבנים באמריקה, ניו-יורק
מר אברהם קרן, ירושלים
פרופ' דוד ה. רוסקיס, בית המדרש לרבנים באמריקה, ניו-יורק
פרופ' יחיאל שיינטוך, האוניברסיטה העברית, ירושלים
פרופ' חנא שמרוק, האוניברסיטה העברית, ירושלים

האחריות לדעות המובעות במחקרים ולסגנונם חלה על המחברים